

ĽUDSKÉ PRÁVA SÚ ZNEUŽÍVANÉ V POLITICKOM BOJI

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva upozorňuje na čoraz častejšie zneužívanie ľudských práv ako argumentu na skrátene legislatívne konanie a tiež na opakované odôvodňovanie zásadných legislatívnych zmien ľudskými právami, avšak bez adekvátneho citovania relevantných ľudskoprávných záväzkov Slovenskej republiky, ktoré by takéto zmeny odôvodnili. Stredisko zároveň so znepokojením sleduje čoraz intenzívnejšie systematické vytlačanie občianskej spoločnosti a relevantných ľudskoprávných inštitúcií, vrátane Strediska, z verejnej diskusie o zásadných legislatívnych zmenách. Príkladom sú nielen zmeny v Trestnom zákone a tzv. lex atentát, ale aj diskusia o zdravotníckych postupoch Svetovej zdravotníckej organizácie.

Aj tieto závery priniesla analytická správa z monitoringu médií, ktorú Stredisko práve vydalo. Monitoring sledoval používanie slov "ľudské práva" a "ľudskoprávny" na 20 najnavštevovanejších online spravodajských portáloch v prvej polovici roku 2024 a priniesol závažné zistenia o nedôslednom zobrazovaní ľudských práv v slovenskom mediálnom priestore.

Stredisko na základe správy upozorňuje, že v slovenskom mediálnom diskurze sa o ľudských právach často hovorí bez toho, aby bolo jasné, o aké konkrétne práva ide a ktorých skupín obyvateľstva sa týkajú. Niektoré skupiny obyvateľstva tak nie sú v súvislosti s ľudskými právami takmer vôbec tematizované (ľudia so zdravotným znevýhodnením) alebo sa o nich ako o nositeľoch ľudských práv vzhľadom na rozsah porušovania ich práv a systémovú diskrimináciu hovorí príliš málo (rómska menšina). V médiách zároveň nie je venovaná adekvátne pozornosť práci obhajcov a obhajkýň ľudských práv.

To, ktoré skupiny obyvateľstva sa spájajú, resp. nespájajú s ľudskými právami, pritom môže hrať zásadnú úlohu pri rozpoznávaní a následnom presadzovaní ich práv verejnosťou. Nedostatočné informovanie preto môže ešte viac oslabiť povedomie verejnosti o ľudských právach, prípadne znížiť ich citlivosť voči prípadom, kedy ich práva budú naozaj porušované.

"Vo verejnej diskusii nám dlhodobo chýba ľudskoprávna argumentácia, ktorá by zdôrazňovala medzinárodné záväzky Slovenskej republiky a hodnoty dôstojnosti a rovnosti každého človeka. Namiesto toho sa politickí lídri odvolávajú na všeobecný princíp ochrany ľudských práv, čo však nemôže byť bianco šekom na obchádzanie základných demokratických pravidiel. Ak má prísť k akémukoľvek spoločenskému zmieru, musíme zmeniť spôsob, ako sa rozprávame o ľudských právach, a pochopiť, že sú to konkrétne požiadavky nás všetkých, ktoré sa štát zaviazal v rámci nami zverenej moci zabezpečovať", uviedla vo vyhlásení výkonná riaditeľka Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Silvia Porubánová.